

Efnahagur, kjör og skattar

Áherslur ASÍ

45.þing ASÍ

10. til 12. október 2022

Hörður Guðbrandsson, formaður efnahags- og skattanefndar ASÍ

Áherslur ASÍ

- Skattkerfið stuðli að samfélagssátt, tryggi jöfnuð og standi undir traustum velferðarstöðum samfélagsins.
- Tekjuskattkerfið sé raunverulegt jöfnunartæki og hæstu tekjur samfélagsins verði skattlagðar með sérstöku hátekjuþrepi.
- Persónuafsláttur þróist í takt við launaþróun til þess að koma í veg fyrir sjálfvirka skattahækkun lægstu launa.
- Umbætur verði gerðar á skattlagningu fjármagns og fjármagnstekna með það að markmiði að jafna skattbyrði milli launatekna og fjármagnstekna.

Áherslur ASÍ

- Mótuð verði stefna um auðlindagjöld sem tekur mið af þeirri rentu sem til verður við nýtingu auðlinda. Notendur sameiginlegra auðlinda greiði eðlilegt gjald fyrir nýtingu hvort sem er í fiskveiðum, fiskeldi eða orkunýtingu.
- Ráðist verði í markvissar aðgerðir gegn skattsvikum og undanskotum.
- Skattkerfinu verði beitt til að draga úr neikvæðum ytri áhrifum af efnahagsstarfsemi og vinna að markmiðum í loftlagsmálum.
- Skattlagning á útlosun gróðurhúsalofttegunda nái til allrar uppsprettu útlosunar í atvinnustarfsemi.

Áherslur ASÍ

- Kanna ber forsendur þess að settir verði tíðniskattar á stórnotendur flugþjónustu (e. frequent flyer tax).
- Loftslagsaðgerðir dragi úr félagslegu óréttlæti, stuðli að auknum jöfnuði og feli í sér bætt lífskjör og tækifæri fyrir launafólk og almenning.
- Gagnsæi ríki um þær forsendur sem liggja að baki stefnumótun hins opinbera í loftslagsmálum, um beitingu stjórnþækja hins opinbera í loftslagsmálum og þær fjármagnstilfærslur sem af þeim leiða.
- Launafólk búi við stöðugt efnahagslíf og hóflegt vaxtaumhverfi.

Áherslur ASÍ

- Stjórnvöld beiti inngripum í ríkari mæli til að bregðast við markaðsbrestum. Strangar kröfur séu á fjárfestingu í eign umfram fyrstu eign til að draga úr ásókn fjárfesta í íbúðarhúsnæði sem ýtir undir verðhækkanir á markaði.
- Enn frekar verði þrengt að verðtryggingu lána og stuðlað að óverðtryggðu lánaumhverfi. Núverandi fyrirkomulag vinnur gegn peningastefnunni þar sem vextir verðtryggðra lána fara lækkandi á sama tíma og vextir hækka.
- Landsbankinn verði gerður að samfélagsbanka með lágri arðsemiskröfu.
- Dregið verði úr háum kostnaði við greiðslumiðlun á Íslandi

Áherslur ASÍ

- Komið verði í veg fyrir starfsemi okur- og rányrkjulána sem viðgangast í formi smálána og annarra skammtímalána.
- Áhrif lagasetninga Alþingis verði ávallt greind með tilliti til jöfnuðar.
- Opinber gögn um eignir einstaklinga verði bætt til að gefa nákvæmari mynd af ójöfnuði.
- Alþýðusamband Íslands hafnar ofurbónusum og óhóflegum arðgreiðslum til eigenda.
- Undirliggjandi halla á ríkissjóði og fyrirséðri útgjaldapörf verði mætt með eflingu tekjustofna en ekki einungis niðurskurði.

Áherslur ASÍ

- Velferðarkerfið og nauðsynlegar fjárfestingar í innviðum verði ekki notað sem hagstjórnartæki.
- Stórauka þarf uppbyggingu innviða um land með það að markmiði að stuðla að blómlegum byggðum, traustri velferð og sterkri atvinnu.
- Tryggt verði afkomuöryggi launafólks, aldraðra, öryrkja og atvinnulausra.
- Tryggja þarf að bætur almanna- og atvinnuleysistrygginga þróist í takt við launaþróun.
- Barnabótakerfið sé notað til að jafna stöðu barnafjölskyldna við barnlausa. Þar þarf að draga úr tekjutengingum og endurskoða fjárhæðir m.t.t. aldurs, sambúðarforms og fjölda barna.

Áherslur ASÍ

- Atvinnuleysistryggingakerfið veiti vernd gegn tekjufalli og stuðli að því efla einstaklinga í atvinnuleit. Atvinnuleysistímabil verði ekki stýtt og bætur séu 95% af lægstu launum á vinnumarkaði. Tekjutengdar bætur greiðist strax í kjölfar atvinnumissis og í sex mánuði.
- Húsnæðisstuðningur miði að því að tryggja viðráðanlegan húsnæðiskostnað.
- Framúrskarandi heilbrigðisþjónusta óháð búsetu, aldri eða efnahag. Efla ber grunnstoðir opinbera heilbrigðiskerfisins og tryggja að allir hafi aðgang að öflugri heilsugæslu í heimabyggð og nauðsynlegum lyfjum.
- Komið verði í veg fyrir einkarekstur í heilbrigðis- og velferðarþjónustu í hagnaðarskyni og sett skýr mörk á milli opinberrar og einkarekinnar heilbrigðisþjónustu.
- Tryggja þarf öllum landsmönnum aðgengi að sérhæfðri heilbrigðisþjónustu m.a. með verulega aukinni greiðslupátttöku sjúkratrygginga vegna ferða, dvalarkostnaðar og vinnutaps.

Verkefni ASÍ

- Alþýðusambandið stuðli að auknum jöfnuði og berjist fyrir því að koma áherslum og stefnu sambandsins í skattamálum á framfæri.
- ASÍ beitisér fyrir því að reglur um reiknað endurgjald verði endurskoðaðar til að koma í veg fyrir tekjutilflutning og hvata til stofnunar einkahlutafélaga.
- Breytingar á fjármagnstekjuskatti, auðlegðarskatti og erfðafjárskatti miði að því að jafna skattbyrði milli fjármagns og launa. Skattbyrði þeirra allra tekjuhæstu lækkar eftir því sem tekjur aukast vegna þess að fjármagnstekjur bera lægri skattbyrði en launatekjur
- Auðlindagjöld renni að hluta til þeirra byggða þar sem verðmætasköpunin á sér stað.
- Skatteftirlit verði stóreflt og skattfyrvöldum tryggðir fjármunir, mannaflí og þekking til að rannsaka og vinna úr flóknum málum.
- Tryggja þarf að skattayfirvöld hafi getu til að framfylgja reglum um CFC félög, milliverðlagningu og þunna eiginfjármögnun

Verkefni ASÍ

- Tekin verði upp komugjöld á ferðamenn sem koma til landsins.
- ASÍ leggi í öllum málflutningi sínum áherslu á nauðsyn þess að grænum sköttum verði beitt til að ná megi markmiðum í loftslagsmálum með því að draga úr neikvæðum áhrifum efnahagslegrar starfsemi á umhverfið.
- ASÍ framkvæmi sjálfstæðar greiningar á áhrifum mismunandi loftslagsaðgerða á launafólk og kortleggi með hvaða hætti loftslagsaðgerðir geti stuðlað að bættum lífskjörum og auknum jöfnuði.

Verkefni ASÍ

- Opinber fjármál standi undir traustri velferð, sterku efnahagslífi og stuðli að jöfnuði.
- Beita sér í samstarfi við aðildarfélögin fyrir því að stjórnvöld efli heilbrigðisþjónustu um land allt.
- Beita sér fyrir eflingu tilfærslukerfa hins opinbera og eflingu húsnæðisstuðnings.
- ASÍ beiti sér fyrir því að fjárhæðir almanna- og atvinnuleysistrygginga og tilfærslukerfa rýrni ekki að raunvirði í núverandi verðbólgu ástandi.
- Dregið sé úr tekjutengingum í almannatryggingakerfinu og krónu á móti krónu skerðingar afnumdar.
- Auka þarf möguleika fólks með skerta starfsgetu til atvinnuþátttöku.
- Auka þarf möguleika eldra fólks sem hefur vilja og getu til þátttöku á vinnumarkaði og skapa nauðsynlegan sveigjanleika við starfslok.

Verkefni ASÍ

- Jöfnuður sem grundvöllur sterks efnahagslífs
- ASÍ framkvæmi greiningar á ójöfnuði á Íslandi og með hvaða hætti stefnumótun hins opinbera hefur áhrif á jöfnuð í samfélaginu.
- Stuðlað verði að því að draga úr launabili innan fyrirtækja og stofnana, t.d. með því að launabil komi fram í ársreikningum.
- ASÍ þrýsti á um að hið opinbera framkvæmi greiningar á áhrifum loftslagsaðgerða á mismunandi hópa samfélagsins og að þær greiningar liggi til grundvallar stefnumótun og ákvörðunum.